

Uitvoeringsplan voor het Actieplan Arbeidsveiligheid

20 januari 2010

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1
Aanleiding	1
Aanpalend beleid	2
2. Het Actieplan Arbeidsveiligheid	3
3. Structuur uitvoeringsorganisatie	6
4. Uitvoering acties	8
5. Evaluatie	9
6. Communicatie en marketing	10
Bijlage A	12

1. Inleiding

Aanleiding

Per jaar zijn in Nederland circa 213.000 mensen het slachtoffer van een arbeidsongeval met letsel en verzuim als gevolg. Ofwel per 1.000 werknemers vinden jaarlijks 31 ongevallen plaats. Dit aantal is na jarenlange daling sinds 2005 gestabiliseerd. Bij een nadere beschouwing van de cijfers blijkt in de bedrijfstakken bouw en horeca zelfs sprake te zijn van een stijging van de kans op een ongeval met letsel en verzuim.

De Europese Commissie hecht groot belang aan het terugdringen van ongevallen op het werk. De Commissie heeft in haar strategie voor arbeidsveiligheid 2008-2012 een daling van 25% als doel (voor heel Europa) gesteld.

In Nederland heeft het bovenstaande geleid tot een aanpak voor de periode 2008-2012. Onderscheid is gemaakt in de fasen:

- DOEN (2003 – 2008 Programma Versterking Arbeidsveiligheid, VAV);
- DELEN (2008 – 2009, kennis en ervaring VAV verder verspreid in MKB);
- DOORGEVEN (2010 – 2012, actieplan samen met stakeholders opstellen en uitvoeren).

Uit de fasen DOEN en DELEN is gebleken dat de arbeidsomstandigheden via interventies in de cultuur en het gedrag op de werkvloer verder kan verbeteren. In deze fasen zijn concrete acties gestart die ook in het navolgende plan tot uitvoering komen. Dit zijn de activiteiten op het gebied van communicatie-interventie van Consument en Veiligheid en het project 'Veilig innoveren' door het innovatienetwerk Syntens.

Voor de derde fase DOORGEVEN is een Actieplan Arbeidsveiligheid ontwikkeld. In dit actieplan zijn 9 actielijnen beschreven die in sessies met stakeholders tot stand zijn gekomen. Tevens zijn 6 doelgroepen geformuleerd, te weten de grote bedrijven, het MKB, de bouw, de horeca, jongeren en buitenlandse werknemers. Nadere informatie over de 9 actielijnen is opgenomen in hoofdstuk 2 en bijlage A.

De derde fase zal in 2010 t/m 2012 worden uitgevoerd.

In deze notitie is het Actieplan Arbeidsveiligheid uitgewerkt in een Uitvoeringsplan op hoofdlijnen.

Actieplan Arbeidsveiligheid in de context van het kabinetsbeleid

Nederland vergrijst met grote gevolgen voor de Nederlandse economie. Naast de toekomstige krapte op de arbeidsmarkt met een substantieel tekort aan werknemers ten opzichte van de vraag naar arbeid, gaat het daarbij ook om de gevolgen voor de overheidsfinanciën en de houdbaarheid van verzorgingsstaat (inclusief zorg). De verhouding actieven – inactieven dreigt steeds meer uit balans te raken.

In het kader van het Beleidsprogramma 'Samen Leven, Samen Werken' en de Lissabon-agenda van de Europese Unie heeft het kabinet daarom maatregelen in gang gezet die bijdragen aan een hogere arbeidsproductiviteit en arbeidsparticipatie vergroten. Daarbij zet het kabinet ook in op dat mensen langer doorwerken. In het aanvullende beleidsakkoord is aangegeven dat de AOW-gerechtigde leeftijd zal worden verhoogd van 65 naar 67 jaar, waarbij rekening gehouden zal worden met zware beroepen.

Gezien deze context kan het belang van goede arbeidsomstandigheden, niet genoeg benadrukt worden. Alleen met goede arbeidsomstandigheden kan gezorgd worden, dat - zowel nu als preventief in de toekomst - langer doorwerken mogelijk is en blijft. Het Actieplan Arbeidsveiligheid richt zich op de verbetering van de arbeidsomstandigheden door in te zetten op interventies in de cultuur en gedrag op de werkvloer. Het plan zal daarbij zijn steentje bijdragen aan het verbeteren van de fysieke en psychische veiligheid van werkgevers en werknemers en de verhoging van de arbeidsproductiviteit.

Aanpalend beleid

Er zijn een aantal activiteiten die geen onderdeel uitmaken van het Actieplan Arbeidsveiligheid, maar daarmee wel een zeer duidelijke link hebben.

- *Onderzoek identificatie bedrijven waar de kans op een arbeidsongeval het hoogst is*
Dit onderzoek is gericht op het identificeren van bedrijven waar de grootste kans is op een arbeidsongeval. In dit kader krijgen bedrijven een brief met het verzoek om deel te nemen aan het Actieplan Arbeidsveiligheid, zij vormen een belangrijke potentiële doelgroep voor het Actieplan. Bij het identificeren en over de streep trekken om deel te nemen wordt nauw samengewerkt met de Arbeidsinspectie.

- *Risicomodel*

Op basis van 10.000 door de Arbeidsinspectie onderzochte ongevallen is een database 'storybuilder' met alle onderliggende oorzaken van ongevallen ontwikkeld. Nadere analyses op basis van een steekproef van 60.000 werknemers hebben informatie opgeleverd van de blootstelling van werknemers aan gevaren en de effectiviteit en kosten van veiligheidmaatregelen. Al deze gegevens zijn verenigd in een mathematisch model. Met dit kwantitatieve risicomodel 'ORCA' (Occupational Risk Calculator) kan een belangstellende op relatief snelle en eenvoudige wijze een inventarisatie maken van de gevaren, de werkomstandigheden en de maatregelen. Vervolgens kan daarmee de kans worden berekend op een ongeval en een pakket met maatregelen worden samengesteld waarmee op kosteneffectieve wijze deze kans geminimaliseerd kan worden. De tool zal na een testfase (2010) via het Arboportaal benaderd kunnen worden.

- *Onderzoeken buitenlandse werknemers*

De onderzoeken naar de veiligheid van werknemers van buitenlandse afkomst hebben tot doel inzicht te verkrijgen in de veiligheidsthema's die spelen op een multiculturele werkvloer en hoe bedrijven hiermee in de praktijk omgaan. De onderzoeken moeten leiden tot een verzameling goede praktijken waar bedrijven van kunnen leren en waarover bedrijven met elkaar in gesprek kunnen gaan. Zij maken deel uit van de meer algemene aanpak om bedrijven te stimuleren, van elkaar te leren en oplossingen voor veel voorkomende problemen uit te wisselen. De veiligheidsthema's houden verband met risico's die voortkomen uit verschillen in taal, cultuur, opleiding, achtergrond. De kennis en goede praktijken die deze onderzoeken opleveren zijn van direct belang voor de vermindering van arbeidsongevallen en kunnen direct worden gebruikt in het kader van het Actieplan Arbeidsveiligheid. Daarnaast dienen deze onderzoeken ook fundamentele kennis over de invloed van buitenlandse culturen op arbeidsveiligheid in een werksituatie op te leveren.

2. Het Actieplan Arbeidsveiligheid

Voordat wordt overgegaan tot een beschrijving van de voorgestelde uitvoeringsorganisatie, wordt kort ingegaan op het Actieplan Arbeidsveiligheid. In dit Actieplan staan de doelen, doelgroepen en leerpunten uit vorige trajecten beschreven. Dit vormt de basis voor het Uitvoeringsplan Arbeidsveiligheid.

Het Actieplan Arbeidsveiligheid bouwt voort op de resultaten van de eerdere programma's en zet in op de borging van de arbeidsveiligheid in 2010 en daarna. De uitvoering van het Actieplan beslaat de periode 2010 tot en met 2012. In het Actieplan Arbeidsveiligheid zijn 9 actielijnen onderscheiden, gericht op het ontwikkelen van kennis over de veiligheidscultuur, verspreiden en toepassen van kennis over veiligheidscultuur. De te onderscheiden actielijnen zijn (de acties per actielijn zijn opgenomen in bijlage A):

Kennis ontwikkelen

Actielijn 1, veiligheidswetenschap verbreden met sociale en gedragswetenschappen

Kennis verspreiden

Actielijn 2, veiligheid zichtbaar maken

Actielijn 3, veiligheid 'hot' maken

Actielijn 4, een lange termijn aanpak

Actielijn 5, ketenverantwoordelijkheid benadrukken

Actielijn 6, de eigen verantwoordelijkheid verbeteren

Actielijn 7, vaardigheden en competenties verbeteren

Actielijn 8, aantrekkelijke opleidingsmethoden ontwikkelen

Kennis toepassen

Actielijn 9, tools en methoden beschikbaar stellen

De acties binnen deze actielijnen zijn in drie groepen gecategoriseerd. De acties binnen de categorieën vormen een samenhangend geheel. Deze categorieën luiden:

1. 'Kennisverbinding' het entameren van onderzoek door universiteiten, hogescholen of andere kennisinstututen naar de verbinding van bestaande veiligheidswetenschap met kennis vanuit de sociale- en gedragswetenschappen (zie acties onder A in bijlage A).
2. 'Communicatie' het verbeteren van het veiligheidsgedrag door het beïnvloeden van cultuur via uitingen in de (massa)media. Dit kan bijvoorbeeld door 'branding' van veiligheid door het ontwikkelen van een of meerdere slagzinnen of een keurmerk voor een ongevalsvrij product. Ook kan worden gedacht aan het maken van een 'Arbosap' of een veiligheidsgame, de 'WII safe' (zie acties onder B in bijlage A).
3. 'Tools voor bedrijven, branches en sectoren' in deze groep activiteiten worden specifieke 'tools' of instrumenten ontwikkeld voor individuele bedrijven, branches, sectoren of andere organisatieverbanden en doelgroepen. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om het ontwikkelen van een veiligheidssimulator, het maken of aanpassen van een veiligheidsscan of het aanreiken van een methodiek om 'situational awareness' onder medewerkers te verhogen (zie acties onder C in bijlage A).

Het actieplan is ontstaan uit workshopsessies waarin beleidsmakers, adviesorganisaties en diverse organisaties die de doelgroepen en sectoren/branches representeren, waren vertegenwoordigd. Uit deze sessies vloeiden zes verbeterpunten voort om het mogelijk te maken acties te formuleren die bijdragen aan de arbeidsveiligheid. Bij de ontwikkeling van de actielijnen zijn de volgende verbeterpunten betrokken:

- Veiligheid is bewustwording, acties gericht op bewustwording van onveilige situaties en hun consequenties zorgen ervoor dat mensen verantwoordelijkheid voor veilig handelen nemen.
- Veiligheid is saai, veiligheid wordt geassocieerd met saai en niet stoer, waardoor de drempel om veiligheidsregels na te leven groter is.
- Veiligheid staat niet op zichzelf, veiligheid zou een onderdeel van de bedrijfscultuur moeten zijn en geen opzichzelfstaand (technisch) thema binnen een organisatie.
- Veiligheid wordt mede bepaald door sociale en psychologische processen, begin vroeg met aandacht aan veiligheid te besteden door kinderen op de basisschool hiermee in aanraking te brengen en zorg voor een aanpak op maat. Verschillende doelgroepen (stagiairs, ervaren- en tijdelijke werknemers, maar ook oudere en jongere werknemers) moeten op een andere wijze worden benaderd.
- Veiligheid doe je samen, ook managers en stakeholders zijn verantwoordelijk voor een arbeidsveilig klimaat, hierdoor functioneert de organisatie tenslotte beter.
- Veiligheid is doen, er moeten concrete tools zijn die aansluiten bij de bestaande bedrijfscultuur, de kennis in het bedrijf en het niveau van veiligheid.

Aandachtspunten voor succesvolle uitvoering

Om over te gaan tot succesvolle uitvoering moet blijken het Actieplan Arbeidsveiligheid rekening worden gehouden met de verschillen tussen de sectoren en branches; de horeca heeft bijvoorbeeld een andere benadering nodig dan de bouw. Maar ook met de prioritare sectoren, waar de nadruk in het Actieplan Arbeidsveiligheid op wordt gelegd, evenals de verschillen tussen grote en kleine organisaties en tussen jongere-, oudere- en buitenlandse werknemers. Voorts is het betrekken van stakeholders bij de uitvoering van belang, evenals de mate waarin organisaties open staan om verbeteracties te ondernemen.

Prioritaire sectoren

De sectoren 'bouwnijverheid' en 'horeca' zijn prioritair, omdat in deze sectoren ten opzichte van andere sectoren er sprake is van de minste daling van het aantal arbeidsongevallen.

Prioritaire groepen

Jongeren, ouderen, allochtonen en niet-ingezetenen, werkenden met een lage opleiding en werkenden met een lange werkweek maken meer kans op een arbeidsongeval dan gemiddeld.

Grote en kleine bedrijven

Grote bedrijven hebben een andere benadering nodig dan kleine bedrijven. Dit betekent dat de ene actie uit het actieplan wel geschikt is voor grote bedrijven, maar niet voor midden- en kleine bedrijven en vice versa. Bij de inzet van de acties zal hier derhalve aandacht aan besteed moeten worden.

Lering trekken en aandachtspunten uit de fasen 'doen' en 'doorgeven'

Voor de voorgaande fasen zijn evaluaties gehouden van de behaalde resultaten. Naast dat in algemene zin gesteld kan worden dat de beoogde resultaten zijn behaald en er zelfs meeropbrengsten konden worden benoemd, zijn er ook een aantal aandachtspunten. Zowel met de succes- als faalfactoren wordt rekening gehouden in dit uitvoeringsplan.

Succesfactoren¹ die in het voordeel van dit Uitvoeringsplan Arbeidsveiligheid kunnen worden aangewend zijn:

- flexibiliteit betrachten in de wijze van uitvoering van het uitvoeringsplan, voortschrijdend inzicht moet een plaats kunnen krijgen,
- het uitdragen van resultaten voortvloeiend uit de uitvoering van het actieplan (zowel intern als extern),
- het instrument subsidie inzetten, zonder hier veel verplichtingen aan te verbinden voor de aanvrager,
- betrokkenheid van het Ministerie van SZW bij de uitvoering van het programma en
- aanwezigheid deskundigheid van betrokken medewerkers bij de uitvoering van het project.

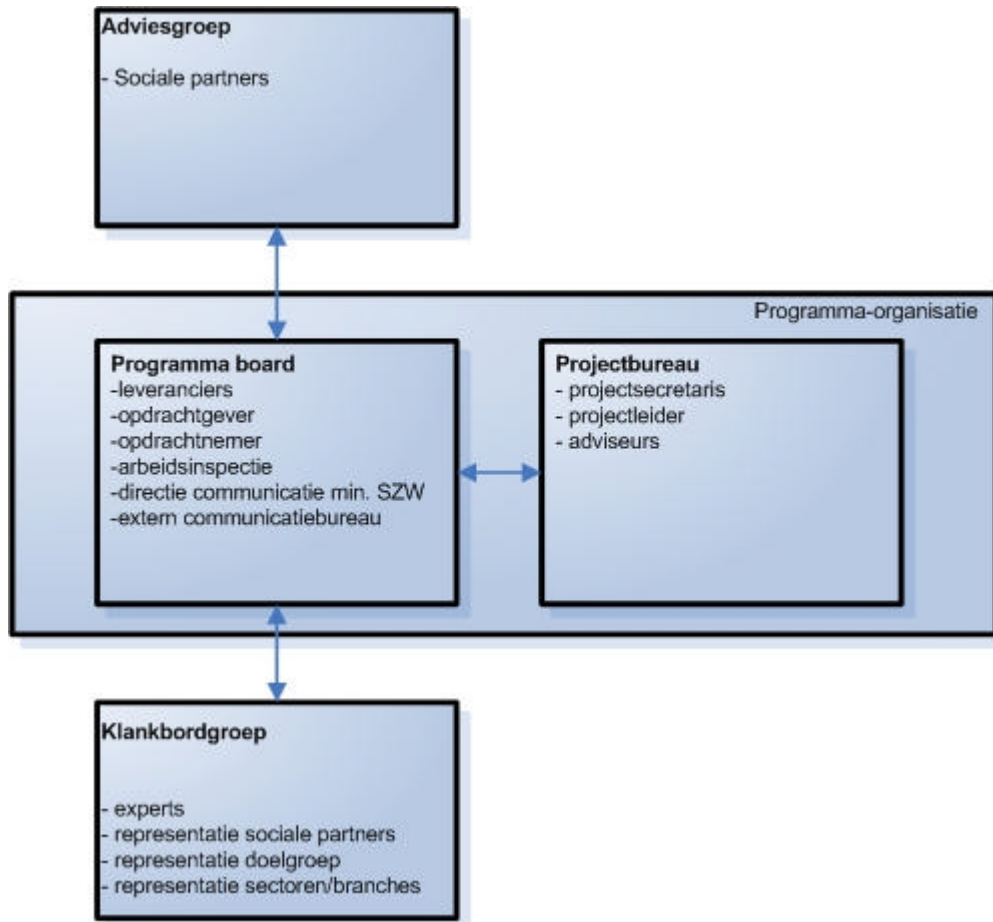
Factoren waarvoor gewaakt moet worden dat deze zich niet voordoen tijdens het onderhavige Uitvoeringsplan Arbeidsveiligheid zijn:

- weinig betrokkenheid van externe partijen bij het opzetten en uitvoeren van het uitvoeringsplan,
- het actieplan/uitvoeringsplan staat op zichzelf en is niet verbonden met andere programma's van het Ministerie van SZW,
- borging van kennis vindt niet systematisch plaats,
- bedrijven die niet positief tegenover de doelstelling van het programma staan worden niet bereikt en
- teveel afhankelijkheid van de inzet van één bepaalde persoon (de veiligheidsmanager) binnen de bedrijven.

¹ Eindevaluatie programma versterking arbeidsveiligheid, 1 juni 2008

3. Structuur uitvoeringsorganisatie

De structuur die binnen de uitvoeringsorganisatie wordt gehanteerd is hieronder schematisch weergegeven en wordt vervolgens toegelicht. Er worden vier onderdelen onderscheiden, de advies- en klankbordgroep, de programma board en het projectbureau.

De functie en samenstelling van de klankbordgroep

De klankbordgroep toetst ideeën in de praktijk, zowel qua inhoud als qua draagvlak en zij betreft bedrijven. De grootte en samenstelling van de klankbordgroep varieert per thema en is afhankelijk van de doelgroep die het thema betreft.

In de klankbordgroep nemen experts, representanten van de doelgroepen, werkgevers- en werknemersorganisaties, sectorale- en branche-organisaties zitting. Adviserende leden zijn afkomstig van de directie Gezond en Veilig Werken van het Ministerie van SZW, het Agentschap SZW en de Arbeidsinspectie. De klankbordgroep wordt geleid door een onafhankelijk voorzitter.

De functie en samenstelling van de adviesgroep

De adviesgroep wordt met het oog op politiek en maatschappelijk draagvlak ingesteld.

In de adviesgroep nemen werkgevers- en werknemersorganisaties, de directeuren van de directie Gezond en Veilig Werken van het Ministerie van SZW, Agentschap SZW en de Arbeidsinspectie zitting.

De functie en samenstelling van de programma board

De programma board adviseert over de soort voorgestelde initiatieven, prioriteiten en keuzes over te ondernemen acties. Daarnaast fungeert zij als denktank, anticipeert op ontwikkelingen en zorgt voor een goede samenwerking tussen leveranciers. De directie Gezond en Veilig Werken van het Ministerie van SZW beslist welke activiteiten daadwerkelijk worden ondernomen.

In de programma board nemen de directie Gezond en Veilig Werken van het Ministerie van SZW, het Agentschap SZW, de Arbeidsinspectie, de directeuren van de belangrijkste leveranciers en van een extern communicatiebureau en de directie Communicatie van het Ministerie van SZW zitting. De vertegenwoordiger van de directie Gezond en Veilig Werken is voorzitter van de programma board.

De programma board wordt geadviseerd door beleidsmedewerkers van de directie Gezond en Veilig Werken en de projectleider van het Agentschap SZW.

Leveranciers wordt verzocht niet over eigen producten mee te beslissen in de programma board middels een opt-out afspraak.

De functie en samenstelling van het projectbureau

Het projectbureau beslaat de feitelijke uitvoering van de acties die op voordracht van de programma board zijn gedaan en door de directie Gezond en Veilig Werken zijn geaccordeerd.

Het projectbureau is samengesteld uit de projectleider, secretaris en adviseurs.

4. Uitvoering acties

Zoals eerder opgemerkt zal de uitvoering van acties worden gekenmerkt door het ontwikkelen van specifiek maatwerk, dat inhoudelijk en kwantitatief is aangepast aan de behoefte van sectoren, branches of maatschappelijke doelgroepen (hierna 'doelgroep') of dat zelfs op hun verzoek kan worden aangeboden. Dit vraagt een zeer flexibele structuur van de programma-organisatie. Het projectbureau richt zich op twee pijlers: 1) het ontwerpen en ontwikkelen van producten en 2) het toepassen van producten en uitvoeren van projecten.

Pijlers

In de programma board wordt een actie geformuleerd en geaccordeerd door de directie Gezond en Veilig Werken van het Ministerie van SZW. Voor deze actie wordt in de eerste pijler een projectvoorstel ontworpen. Projectvoorstellen bevatten de in de categorieën genoemde verbinding van kennis, de communicatiecampagnes en de ontwikkeling of aanpassing van tools en instrumenten. Het resultaat van een projectvoorstel is een opdracht die in de regel nationaal kan worden aanbesteed. Uit de leveranciers die op de opdracht hebben geoffreerd worden de meest geschikte geselecteerd en aan hen wordt de opdracht gegund. Nadat de leverancier is bepaald, kan het projectontwerp door de betrokkenen verder worden ontwikkeld. Leveranciers zijn meestal marktpartijen. Het kan ook zijn dat voor een ander coördinatiemiddel dan aanbesteding wordt gekozen, bijvoorbeeld een subsidieregeling of een 'vouchersysteem'.

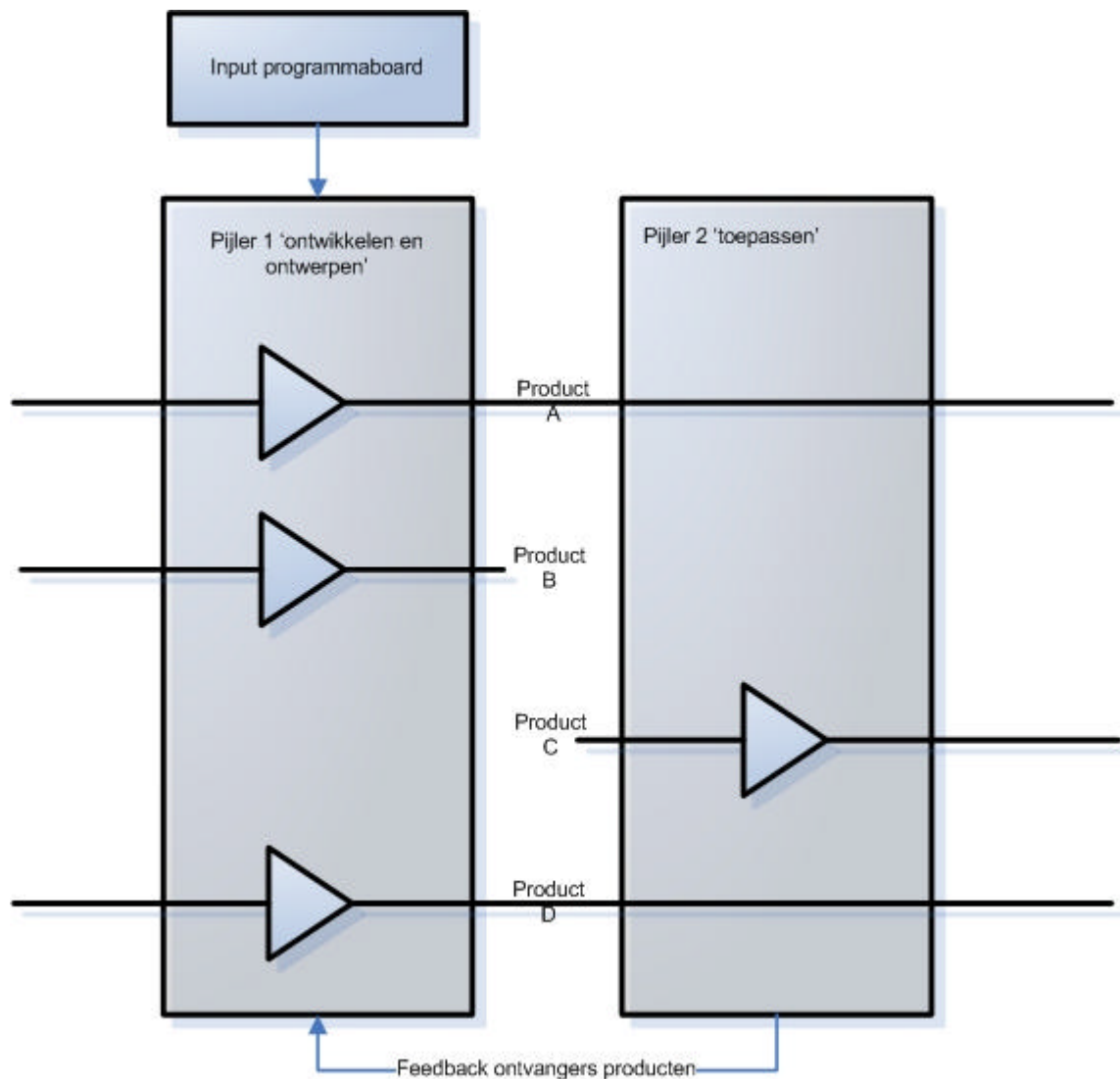
Pijler 2 richt zich op het begeleiden en faciliteren van de uitvoering en toepassing van producten die in de projectvoorstellen zijn geformuleerd. Onder faciliteren wordt bijvoorbeeld verstaan dat een organisatie een voucher uitgereikt krijgt waarmee de mogelijkheid wordt geboden om een gesubsidieerde adviseur in de organisatie in te zetten om de implementatie van een tool te verzorgen.

Overigens betekent het bestaan van beide pijlers niet dat deze voor elk traject allebei doorlopen moeten worden of dat trajecten louter opeenvolgend gestart worden. Producten die al ontwikkeld zijn, zoals in het 'Interventietraject Alerta' kunnen direct in pijler 2 starten. Acties behorende bij categorie A, kennisverbinding, doorlopen bijvoorbeeld alleen pijler 1 omdat de implementatie niet van toepassing is; het resultaat kan hooguit input zijn voor een ander product dat in categorie B of C wordt ontwikkeld. Op de volgende pagina zijn de pijlers schematisch weergegeven. Verder kunnen acties synchroon en doorlopend gestart worden; per product ontstaat een 'productielijn'.

Programmabrede activiteiten

Onder de programmabrede activiteiten van het projectbureau wordt verstaan het monitoren en bijsturen van de voortgang van de projecten en daarmee realisatie van producten. In dit kader zal tussentijds met de projectmedewerkers worden gesproken en worden voortgangsrapportages verlangd.

Daarnaast is het projectbureau ook verantwoordelijk voor het organiseren van alle communicatie-activiteiten rond het programma en de evaluatie van het programma.

5. Evaluatie

Informatie voortvloeiend uit evaluaties is van belang voor de programma board, dat de beleidsmatige realisatie van het Uitvoeringsplan Arbeidsveiligheid bewaakt. Ook de adviesgroep sociale partners wordt hierdoor de mogelijkheid geboden om bij te sturen op proces en inhoud en te beoordelen in hoeverre de doelen in het Uitvoeringsplan Arbeidsveiligheid worden behaald.

Derhalve zal een nulmeting, een tussentijdse- en een eindevaluatie worden gehouden. Dit onderzoek wordt opgedragen aan een onafhankelijk onderzoeksbureau, bijvoorbeeld het bureau dat betrokken is geweest bij de evaluatie van het Programma Versterking .

Er worden indicatoren vastgesteld waarmee de effecten van de uitvoering van het Uitvoeringsplan Arbeidsveiligheid kunnen worden gemeten. Deze indicatoren kunnen output, outcome en proces-indicatoren betreffen.

6. Communicatie en marketing

Van belang is dat bedrijven en hun medewerkers breed en goed op de hoogte zijn van het Actieplan Arbeidsveiligheid. Dit wil zeggen dat zij bekend zijn met de te bereiken doelen, de acties die plaatsvinden, de producten die worden ontwikkeld en de ervaringen die met de producten worden opgedaan. Dit verbreedt het draagvlak voor de activiteiten en draagt daarmee bij aan de hoofddoelstelling voor het Actieplan.

In het kader van dit Uitvoeringsplan Arbeidsveiligheid onderscheiden we enerzijds direct betrokkenen en anderzijds op afstand betrokkenen.

Direct betrokkenen

Direct betrokkenen zijn potentiële gebruikers van te ontwikkelen producten, die op een of andere manier input leveren ten behoeve van de ontwikkeling van een product.

Op afstand betrokkenen

Op afstand betrokkenen zijn alle potentiële gebruikers die niet betrokken zijn bij de ontwikkeling van producten. Hieronder bevinden zich

	Direct betrokkenen	Op afstand betrokkenen
1	Veiligheidsdeskundigen en managers bij grote en kleine bedrijven	Niet direct betrokken veiligheidsdeskundigen en managers bij grote en kleine bedrijven
2	Brancheorganisaties	Niet direct betrokken brancheorganisaties
3	Overkoepelende organisaties van werkgevers (VNO-NCW, MBK)	Individuele werkgevers
4	Enkele grote werkgevers	Werknemers, waaronder de doelgroepen waarin de nadruk in het Actieplan Arbeidsveiligheid op wordt gelegd, namelijk jongeren en niet ingezetenen. Voor deze groep ligt het accent op organisaties die hen vertegenwoordigen
5	Werknemers. Voor deze groep ligt het accent op hun vertegenwoordigers	
Informeren over	start en opzet van het programma	
	te ontwikkelen producten	
	resultaten van het programma	
	mogelijkheden om de resultaten te gebruiken	
Middelen	eenvoudige website/webpagina	eenvoudige website/webpagina
	start- en slotconferentie	artikelen in bladen/op webpagina's van organisaties van werkgevers, werknemers en prioritaire groepen en branches
	mini-conferenties voor 40 a 50 personen, bijvoorbeeld in het SZW hoofdgebouw, 1 a 2 maal per jaar	
	Nieuwsbrief, een a twee maandelijks	

Communicatie- en marketingplan

Deze onderwerpen worden separaat uitgewerkt in een communicatieplan. In dit communicatieplan wordt ook de relatie gelegd met voor dit Uitvoeringsplan noodzakelijke 'marketing'. Er zijn bedrijven die geen aandacht willen besteden aan de veiligheidscultuur, deze bedrijven kunnen wellicht via marketing bereikt worden of op zijn minst geënthousiasmeerd worden.

Bijlage A

Acties naar categorieën (A 'Kennisverbinding', B 'Communicatie', C 'Tools')

Actie	Activiteit	Categorie
Actie 1	Onderzoek naar regel- versus risicogestuurd gedrag	A
Actie 1	Onderzoek naar situationeel bewustzijn binnen het werk	A
Actie 1	Doelgroeponderzoek naar drijfveren om veilig te werken zodat een basistypologie kan worden bepaald	A
Actie 4	Verbetering van de kwaliteit van ongevalsonderzoek, zodat het leren hieruit wordt vereenvoudigd	A
Actie 5	Leren van aanpakken in andere sectoren/buitenlandse ervaringen	A
Actie 2	Successen tonen: keurmerk ongevalsvrij product	B
Actie 2	Veiligheid in beeld brengen: naming and shaming van bedrijven m.b.t. veiligheidspresteren	B
Actie 3	Inzetten van landelijke veiligheidsambassadeurs	B
Actie 3	Ontwikkelen van branding van veiligheid (bv. slogan)	B
Actie 3	De arbossoap / veiligheidsfilm op nationale televisie	B
Actie 3	Ontwikkelen van de veiligheidsgame: de WII safe	B
Actie 3	Opvoeren van een risicocabaret/-caravaan	B
Actie 3	Twitter/hyves/facebook/linkedin	B
Actie 5	Veiligheid breed oppakken in de keten	B
Actie 5	De overheid vervult een voorbeeldfunctie	B
Actie 8	Ontwikkelen van een veiligheidsgame (de WII safe)	B
Actie 9	Successen in veiligheid tonen: veiligheidsranking/keurmerk	B
Actie 9	Veiligheid thuis stimuleren: voorbeelden, instrumenten en middelen aanbieden	B
Actie 1	Methode ontwikkelen voor gedrags-observatie direct toepasbaar in bedrijven	C1
Actie 1	Ontwikkeling van een instrument om type cultuur binnen een organisatie vast te stellen	C1
Actie 2	Successen tonen: veiligheidsranking op basis van objectieve criteria voor veiligheid (benchmark)	C1
Actie 2	Successen tonen: van elkaars successen leren	C1
Actie 5	Veiligheid in opdracht van de klant (B2B)	C1
Actie 5	Veiligheid integraal oppakken	C1
Actie 2	Veiligheid in beeld brengen: de kosten van onveiligheid berekenen om deze op de bedrijfsbalans op te nemen (prikkeling betere prestaties)	C2
Actie 2	Veiligheid in beeld brengen: ongevalcijfers in bedrijfsrapportages	C2
Actie 2	Veiligheid in beeld brengen: prestatiecontracten afsluiten voor doelstellingen op het gebied van arbeidsveiligheid	C2
Actie 3	Bedrijven stimuleren hun veiligheidsimago uit te spreken	C2
Actie 9	Veiligheid in beeld brengen: ongevalcijfers in bedrijfsrapportages vermelden, prestatiecontracten op het gebied van arbeidsveiligheid vaststellen, kosten onveiligheid berekenen	C2
Actie 9	Bedrijfsrondeleidingen geven gericht op veiligheid	C2
Actie 7	Het aanreiken van manieren waarlangs veiligheidsgedrag kan worden meegenomen in functioneringsgesprekken	C3
Actie 7	Het aanreiken van vaardigheden en competenties die nodig zijn voor leiderschap en veiligheid	C3

Actie 7	Het aanreiken van vaardigheden waarmee feedback gegeven en gevraagd kan worden over veiligheid en veilig gedrag	C3
Actie 7	Het aanreiken van manieren waarop door functiewisseling/roulatie/stage van lijnmanagement inzicht kan worden gegeven in de veiligheid	C3
Actie 7	Het aanreiken van methodes en aanpakken waarmee veiligheid een onderdeel kan vormen van management ontwikkelprogramma's	C3
Actie 9	Voorbeeld en aanpakken bieden waarmee veiligheid een vast onderdeel kan worden gemaakt in werkoverleg/projectoverleg	C3
Actie 2	Onveiligheid in beeld brengen (slachtoffer-silhouetten, foto's ed)	C4
Actie 2	Onveiligheid in beeld brengen: door slachtoffers te laten vertellen over hun arbeidsongeval	C4
Actie 4	Intrinsieke motivatie verhogen door hele levensloop aandacht aan veiligheid te besteden	C4
Actie 4	Story telling methodiek gebruiken om veilige werkwijze te promoten en het leren van ongevallen te verbreden	C4
Actie 6	Maak veiligheid persoonlijk door de focus te leggen op eigen verantwoordelijkheid	C4
Actie 6	Situational awareness aanleren	C4
Actie 9	Confronteren met de gevolgen van onveiligheid: silhouetten/foto's/video's	C4
Actie 8	Ontwikkeling van een veiligheidssimulator	C5
Actie 8	Beschikbaar maken van opleidingen via e-learning	C5